

Deel III. De exegese van het Bijbelboek Spreuken.

Hoofdstuk 20c. De exegese van Spreuken 1:20-33.

De Wijsheid spreekt.

INLEIDING. Vers 30 vervolgt met het verwijt van Christus als de Opperste Wijsheid aan de ongelovigen en de hardnekkigen. Zij zullen terecht hun welverdiend oordeel dragen.

Spreuken 1:30. Zij hebben in Mijn raad niet bewilligd; al Mijn bestraffingen hebben zij versmaad;

CITATEN VANUIT DEZE STUDIE. In deze studie heb ik dit vers verschillende malen geciteerd. Wel voeg ik er de onderstaande, voor de exegese belangrijke, opmerkingen aan toe.

1. We herinneren aan de sijlfiguren of literaire genres van chiasme (zie de exegese van Spreuken 1:29, pag. 462) en theodicee (zie hoofdstuk 10a, pag. 68).

2. Onze tekst wordt geciteerd in mijn exegese van Spreuken 1:7, pag. 222, Spreuken 1:20, pag. 387, Spreuken 1:23, pag. 417 en 424, en Spreuken 1:25, pag. 442. Zie aldaar.

3. Voor de exegese van het woord אָבָה, bewilligen, zie mijn exegese van Spreuken 1:10, pag. 272, en voor de exegese van het woord תּוֹכַחַת, bestraffing, zie mijn exegese van Spreuken 1:23, pag. 421.

4. Zie bij dit vers pag. 374 bij de exegese van Spreuken 1:19, waar dezelfde gedachte als in onze tekst voorkomt. Immers, God dienen en de Mammon is onmogelijk. Volgens Joodse overlevering was het Sanhedrin veertig jaar voor de verwoesting van de tempel telkens gedwongen om te verhuizen van de ene plaats naar de andere plaats, omdat het aantal moordenaars was gegroeid en de leden van de Joodse Raad hen niet konden veroordelen uit vrees zelf vermoord te worden! Het bedrog in goddeloze beginselen is levensgroot, want het verstrikt de verstrickers en vermoordt de moordenaars! Een oude wijsheid, afkomstig uit Spreuken leert: wie een kuil graaft voor een ander, valt er zelf in. In wezen is een dwaze wandel en het vergeten van God niet anders dan pure zelfmoord. Christus vermaant: Wat baat het een mens, zo hij de hele wereld wint en schade lijdt aan zijn ziel?

VERWIJSTEKSTEN BIJ DE KANTTEKENINGEN. Uit het geheel van de Kanttekeningen bij de Statenvertaling verwijzen twee Bijbelplaatsen naar onze tekst.

Spreuken 1:23. *'Keert u tot Mijn bestraffing; ziet, ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten; ik zal Mijn woorden u bekend maken'*.

Lukas 7:30. *'Maar de Farizeën en de wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zichzelf verworpen, van hem niet gedoopt zijnde'*.

Hoewel Christus als de Opperste Wijsheid "slechten", "spotters" en "zotten" vermaant zich tot Hem te bekeren, opdat Hij over hen Zijn Heilige Geest overvloedig zou uitstorten, doen zij dat helaas niet en maken zich zo Zijn oordeel dubbel en dwars waardig. Met pijn in Zijn hart, terwijl droefheid Zijn hart breekt en tranen uit Zijn ogen vloeien, moet Hij met de woorden van onze tekst tot hen zeggen dat ze Zijn raad niet hebben bewilligd en al Zijn bestraffingen versmaad.

Christus betreft dit Woord uit Spreuken op Farizeën en wetgeleerden, die Gods raad tegen zichzelf hebben verworpen, omdat zij de doop der bekering door Johannes geweigerd hebben. Zo past Hij Spreuken 1:22-32 op hen toe. En ik moet ook zeggen: niet alleen geldt dit de Joden toen maar ook zogenaamde Christenen nu, die de woorden Gods en het evangelie van Christus in de dagelijkse praktijk van hun leven verwerpen en zich niet tot God bekeren.

VERTALINGEN EN TEKSTGETUIGEN. Omdat men voor de uitleg van een tekst veel kan leren van voorhanden vertalingen en filologische studie, is het goed deze, zo nodig met transcriptie, met elkaar te vergelijken en daar conclusies uit te trekken.

Biblia Hebraica

לֹא־אָבוּ לְעֵצָתִי נֹאצְוּ כָּל־תּוֹכַחַתִּי:

Transcriptie

l^{oo}r-'^{aa}bw^{oe} l^a'^{ats}aat^{iy} n^{aa}'^{atsw}^{oe} k^{ao}l-tw^{oo}kachtyⁱ:

Werkvertaling

Zij hebben in Mijn raad niet bewilligd; al Mijn bestraffing hebben zij versmaad.

Septuaginta Transcriptie	οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς ἐμυκθήρισον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους oude hthelon emais prosechein boulais emukthritson de emous ele- gchous
Vertaling	Zij wilden geen acht geven op Mijn raadgevingen en Mijn bestraffingen hebben zij bespot.
Vulgata Vertaling	nec adquireverint consilio meo et detraxerint universae correptioni meae Zij waren het niet eens met Mijn raad en zij hebben zich onttrokken aan al Mijn terechtwijzing.
Franse vert. Vertaling	puisqu'ils n'ont pas voulu de mes conseils et ont méprisé chacun de mes avis, Omdat zij Mijn raadgevingen niet hebben gewild en al Mijn bestraffingen hebben veracht.
Duitse vert. Vertaling	wollten meines Rats nicht und lästerten alle meine Strafe, Wilden Mijn raad niet en lasterden al Mijn straffen,
Engelse KJV Vertaling	They would none of my counsel: they despised all my reproof. Zij wilden niets weten van Mijn raad: zij verachten al Mijn bestraffing.
American SV Vertaling	They would none of my counsel; They despised all my reproof. Zij wilden niets weten van Mijn raad: zij verachten al Mijn bestraffing.
Geneva Bible Vertaling	They would none of my counsell, but despised all my correction. Zij wilden niets weten van Mijn raad: zij verachten al Mijn terechtwijzing.
Statenvertaling	Zij hebben in Mijn raad niet bewilligd; al Mijn bestraffingen hebben zij versmaad;
Herziene SV	Zij hebben Mijn raad niet gewild, al Mijn bestraffingen hebben zij verwor- pen.
Nieuwe Vert. Leidse vertaling	mijn raad niet hebben gewild, al mijn vermaningen hebben versmaad, van mijn raad niet wilden weten, elke terechtwijzing van mij versmaad- den,
Nw. Bijbelvert. Het Boek	Je nam mijn raad niet aan en verachtte mijn berispingen Zij legden mijn adviezen naast zich neer en schokschouderden over mijn vermaningen.
Naardense BV	met mijn raad niets hebben gewild, -elke bestraffing door mij hebben ver- worpen;
Willibrord vert.	omdat zij niet wilden weten van mijn raadgevingen en al mijn vermanin- gen hebben versmaad,

Bij deze vertalingen heb ik de volgende opmerkingen:

1. In het tekstkritisch apparaat van Biblia Hebraica zijn geen opmerkingen, zodat we ons mogen houden aan de Masoretische tekst.

1.1. Net als bij het vorige vers merken we op dat de tijden van de verba of werkwoorden een voortdurende handeling betekenen en dat het “niet bewilligen” en “versmaden” bij hen, die de roepstem van de Opperste Wijsheid tegenstaan, voortduren tot aan hun sterven. Dat is voor de exegeese van belang.

2. De Septuaginta heeft de nomina, die in Bibilia Hebraica in singularis (enkelvoud) staan, met een pluralis (meervoud) weergegeven. Dit geldt ook andere vertalingen behalve Vulgata, Engelse vertalingen, Leidse Vertaling en Naardense Bijbelvertaling. Hoewel de pluralis wellicht naar het begrip van de tekst passend is, is dit naar het Hebreeuws niet correct.

3. De Duitse Vertaling heeft geen lidwoord in haar weergave, terwijl het Hebreeuws dat wel heeft; net als de Nieuwe Vertaling, Leidse Vertaling en Naardense Bijbelvertaling.

4. De Nieuwe Bijbelvertaling geeft een verzwakte weergave van het Hebreeuwse woord תוכחה met de vertaling van “berispingen”.

5. Het Boek geeft een parafrase, al vind ik het woord “schokschouderen” in plaats van “versmaden” aardig gevonden. Ongelovigen halen over het Woord van de Opperste Wijsheid hun schouders op en zijn er onverschillig onder.

6. Recapitulerend hebben slechts enkele vertalingen Biblia Hebraica correct weergegeven.

WOORDSTUDIE VAN- In dit onderdeel van mijn studie over dit vers geven we een filologische studie van de verschillende Hebreeuwse woorden van onze tekst met de transcriptie en hun betekenis in verband met het Bijbelboek Spreuken.

לֹא־אָבוּ

De eerste consonant is ל, Lamed. Het vocaalteken linksboven deze consonant is Cholem, een oo-klank. De tweede consonant is א, Aleph. Het verbindingsstreepje tussen dit woord en het volgende woord is het schriftteken Maqqef. De derde consonant is א, Aleph. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets, een aa-klank. De vierde consonant is ב, Beth. Het accentteken onder deze consonant is Mercha ter verbinding. De vijfde consonant is ו, Waw. Het vocaalteken in het midden van deze consonant is Soereq, een oe-klank waarbij de consonant niet wordt uitgesproken. De transcriptie is l^{oo}-^{aa}bw^{oe}. De betekenis is “zij hebben niet bewilligd”.

Deze woordvorm bestaat uit twee woorden die door de Maqqef één woord zijn. Het ene woord לֹא geeft de ontkenning aan van het volgende woord. En het volgende woord komt van een verbum (werkwoord) met als stam אָבָה, ^{aa}b^{aa}h, en betekent “willen”, “inwilligen”. Het is een conjugatie in de qalvorm, perfectum (een bepaalde handeling), derde persoon, pluralis en betekent dus “zij hebben niet bewilligd”. Zie verder mijn exegese van Spreuken 1:10.

לְעֵצָתִי

De eerste consonant is ל, Lamed. Het vocaalteken onder deze consonant is Patach, een a-klank. De tweede consonant is ע, Aijin. Het vocaalteken onder deze consonant is Chatef Patach, een a-klank. De derde consonant is צ, Tsade. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets, een aa-klank. De vierde consonant is ת, Tau. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. Het accentteken naast dit vocaalteken is Atnaach ter onderscheiding. De vijfde consonant is י, Yod. De transcriptie is l^aats^{aa}tiy. De betekenis is “in Mijn raad”.

Deze woordvorm bestaat in wezen uit drie woorden die met elkaar verbonden zijn. De eerste twee woorden worden gevormd door ל en ה. Want in wezen staat er לה waarbij duidelijk is dat het eerste woord ל, getranscribeerd als l^e, een Praepositie of voorzetsel is met de betekenis van “in” met een Sjewa Mobile. Het tweede woord ה, getranscribeerd als h^a met een Dagesj Forte in de volgende consonant, is een Lidwoord met de betekenis van “de” of “het”. Dus eigenlijk staat er: l^ha. Maar omdat de consonant ע behoort tot de zogenaamde faryngalen en geen Dagesj in de consonant heeft en door Elisie, wordt dit l^ha in het Hebreeuws geschreven als l^a zoals in de bovengenoemde woordvorm. Het Lidwoord verdwijnt als het ware en tevens de Sjewa Mobile. En het schriftteken van Sjewa Mobile wordt tot het vocaalteken Patach.

Het volgende en in wezen dus het derde woord komt van de stam עֵצָה, ^{ee}ts^{aa}h, en betekent “raad”. Het is een Nomen, femininum (vrouwelijk), singularis, status constructus (een bepaalde grammaticale vorm), met een suffix (achtervoegsel), eerste persoon, singularis. Dit betekent “Mijn raad”. De totale woordvorm betekent “in Mijn raad”. Zie mijn exegese van Spreuken 1:25.

נִאָצְרוּ

De eerste consonant is נ, Nun. Het vocaalteken onder de consonant is Qameets, een aa-klank. De tweede consonant is א, Aleph. Het vocaalteken onder deze consonant is Chatef Patach, een a-klank, met Sjewa Compositum. De derde consonant is צ, Tsade. De vierde consonant is ו, Waw. Het vocaalteken in het midden van deze consonant is Soereq, een oe-klank waarbij de consonant niet wordt uitgesproken. De transcriptie is n^{aa}at^{sw}oe. De betekenis is “zij hebben versmaad”.

Deze woordvorm is een conjugatie van het verbum נִאָצַר, n^{aa}ats, en betekent “afwijzen”, “versmadden”, “(weg)trappen”, “van de hand wijzen”. Het is een qalvorm, perfectum, derde persoon, pluralis, en betekent “zij hebben versmaad”. Wat het Bijbelboek Spreuken betreft, komt deze vorm alleen in onze tekst voor.

כָּל־תּוֹכַחְתִּי:

De eerste consonant is כ, Kaf. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets Chatoef, een korte o-klank, weergegeven als ao. Het schriftteken in het midden van deze consonant is Dagesj Lene dat niet wordt uitgesproken. De tweede consonant is ל, Lamed. Het verbindingsstreepje tussen dit woord en het volgende woord is het schriftteken Maqqef zodat het één woord wordt. De derde consonant is ת, Tau. Het schriftteken in het midden van deze consonant is weer Dagesj Lene dat niet wordt uitgesproken. De vierde consonant is ו, Waw. Het vocaalteken links boven deze consonant is Cholem, een oo-klank; de consonant wordt dan niet uitgesproken. De vijfde consonant is כ, Kaf. Het vocaalteken onder deze consonant is Patach, een a-klank. De zesde consonant is ח, Cheth. Het schriftteken onder deze consonant is Sjewa Quiescens die het einde van een Lettergreep aangeeft en niet uitgesproken wordt. De zevende consonant is ת, Tau. In het midden van deze consonant is het schriftteken Dagesj Lene die niet uitgesproken wordt. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. Deze wordt gevolgd door het accentteken Silluq dat altijd aan het einde van het vers voorkomt en gevolgd wordt door het vocaalteken Sof Passuq of het Pausa-teken (:) dat het einde van het vers aangeeft. De transcriptie is k^{ao}l tw^{oo}k^acht^y:. De betekenis is “al Mijn bestraffing”.

Deze woordvorm is samengesteld uit twee woorden, met elkaar verbonden door Maqqef. Het woord כל, kaol, is een Nomen, masculinum, singularis, status constructus, en betekent in dit geval “al”. Het volgende woord, תוכחה, tw^{oo}k^ach^at, is Nomen, femininum, singularis, status constructus, met een suffix, eerste persoon, singularis. Het geheel betekent “al Mijn bestraffing”. Zie nader mijn exegese van Spreuken 1:23.

DE SCHAT AAN SCHRIF- Vanuit het geheel van de Heilige Schrift zijn onderstaande Bijbelplaatsen
TUURLIJKE KENNIS. welke behoren bij Spreuken 1:30 in volgorde van Bijbelboek van belang.
Daarbij hebben we de volgende opmerking.

Psalmen 81:12. *‘Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord; en Israël heeft Mijner niet gewild.’*

Psalmen 119:111. *‘Ik heb Uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid.’*

Psalmen 119:173. *‘Laat Uw hand mij te hulp komen, want ik heb Uw bevelen verkoren.’*

Spreuken 1:25. *‘En gij al Mijn raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild hebt;’*

Jeremia 8:9. *‘De wijzen zijn beschaamd, verschrikt en gevangen; ziet, zij hebben des HEEREN woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?’*

Lukas 14:18-20. *‘En zij begonnen allen zich eendrachtelijk te ontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een akker gekocht, en het is nodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen.’*

Bovenstaande Bijbelpassages maken duidelijk dat het volk van Gods verbond niet goedkoop zondigt wanneer zij zich tegen God en Zijn Woord, Zijn liefde en genade in de Zoon van Zijn eeuwige liefde, verzet. Dat maakt ook de Bijbelpassage uit Lukas 14 duidelijk waarin Christus de smoesjes, die zogenaamd vrome lieden gebruiken om de klem van de roeping van Christus van zich af te houden, aan de kaak stelt. Waar de roeping van de Koning voorop zou moeten gaan, gaat alles van deze wereld, ook al is dat voor mensen belangrijk, voor. Dat geldt ook binnen de Christelijke Kerk. Dat geldt ook zogenaamde “wijzen” die God en Zijn Woord verwerpen.

UITLEG. Zie bij de exegese van vers 33.

TOEPASSING. Zie bij de exegese van vers 33.